

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/13/2013
Identifikačné číslo spisu:	4409010488
Dátum vydania rozhodnutia:	10.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Toman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4409010488.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10. apríla 2013 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci proti obvinenému I. F. , pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1 To 21/2011, zo dňa 23. mája 2011 rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného I. F. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, zo dňa 10. marca 2011, sp. zn. 2 T 145/2009, bol obvinený I. F. uznaný vinným zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v jeho výrokovej časti.

Za to mu bol uložený podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 47 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody na doživotie so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia (podľa § 48 ods. 3 písm. a/ Tr. zák.). Podľa § 73 ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. bolo obvinenému súčasne uložené ochranné psychiatricko-sexuologické liečenie ústavnou formou.

Tento rozsudok napadol obvinený odvolaním, pričom v jeho písomnom odôvodnení v podstate namietal, že okresný súd nerešpektoval jeho obhajobu a návrhy na doplnenie dokazovania a tiež, že maloletá dcéra nebola vypočutá aj za jeho prítomnosti alebo prítomnosti matky. Dcéra bola na svoju usvedčujúcu výpoveď navedená pedopsychologičkou Dr. P. R., ale aj inými osobami s cieľom zbaviť sa ho, pretože v tom čase mala matka maloletej novú známosť. Namietajúc závery znaleckých posudkov žiadal, aby bol opätovne sexuologicky vyšetrený „iným, objektívnym“ znalcom. V odvolaní navrhol doplniť dokazovanie výsluchmi ďalších viacerých svedkov.

O tomto odvolaní rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením, sp. zn. 1 To 21/2011, zo dňa 23. mája 2011 tak, že odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Obvinený I. F. prostredníctvom obhajcu podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V odôvodnení svojho dovolania uviedol, že v posudzovanej veci je nevinný, pretože sa nedopustil žiadneho trestného činu. Súdy nesprávne opreli rozhodnutie o jeho vine o výpoveď maloletej dcéry, ktorá ale nebola vypočutá za jeho prítomnosti alebo jej matky. Podľa jeho názoru bola dcéra nahovorená na výpoveď pedopsychologičkou Dr. R. a aj ďalšími „inými osobami“.

Rovnako, ako vo svojom odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu, obvinený namietal správnosť znaleckých posudkov týkajúcich sa jeho osoby. Uviedol, že z ambulantného liečenia bol prepustený a vôbec nevedel, že mal užívať lieky. Požiadal preto, aby bol objektívne vyšetrený iným sexuológom, ktorý by nemal vedomosti o jeho minulosti. Poukázal tiež na absenciu lekárskej správy, ktorá by preukazovala stopy sexuálneho zneužívania. Navrhol, aby bolo doplnené dokazovanie výsluchom svedkyne E. U., ktorá by vedela potvrdiť, že svojej dcére nikdy neublížoval. V záverečnej časti odôvodnenia dovolania poukázal na odpoveď Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkach zo dňa 30. októbra 2012, z ktorej vyplýva, že jeho dcéra je zdravá, dosahuje výborné výsledky v škole a pomáha s domácimi prácami.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre, ako aj rozsudok Okresného súdu Nové Zámky, zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd, ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou, a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Nitre, ako odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie obvineného I. F. podané proti odsudzujúcemu rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zamietnuté. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie podal obvinený prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde Nové Zámky, t.j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napadané tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda, a aké chyby sa vytykajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukazuje na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., teda na to, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Najvyšší súd sa musel vysporiadať s dovolacou námietkou obvineného I. F., v rámci ktorej spochybňuje zákonný priebeh prípravného i súdneho konania, a to z hľadiska porušenia zákona pri dôkaznom využití výpovede svedkyne - jeho maloletej dcéry I. E. F. a domáha sa preto zrušenia uznesenia Krajského súdu v Nitre i rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, ktorými bol obvinený právoplatne odsúdený pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolací súd preskúmal, či v predmetnom prípade založili súdy svoje rozhodnutie na nezákonne vykonaných dôkazoch, najmä pokiaľ ide o výpoveď maloletej dcéry obvineného.

Z obsahu relevantného spisového materiálu, najmä zo zápisnice o výsluchu svedka - osoby mladšej ako 14 rokov zo dňa 20. februára 2009 je zrejmé, že I. F., nar. XXXX bola vypočutá v tento deň o 11.15 hod. za prítomnosti pedopsychologičky PhDr. P. R. a tlmočnice D. K..

Následne na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Nové Zámky dňa 4. februára 2010, s poukazom na záver znaleckého posudku detskej psychologičky PhDr. P. R., že pre možné oživovanie traumatizácie maloletej neodporúča jej opätovné vypočúvanie, bola zápisnica o jej výpovedi podľa § 263 ods. 3 písm. a/ Tr. por. prečítaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tejto časti dovolacej argumentácie obvineného poznamenáva, že jeho osobná účasť pri výsluchu I. F., ako osoby mladšej ako 14 rokov, nie len, že nebola potrebná, ale naopak, jeho účasť z hľadiska vierohodnosti a objektívnosti výpovede by mohla pôsobiť skôr rušivo. Preto postup vyšetrovateľa PZ bol plne lege artis a v súlade s požiadavkou zákona na rešpektovanie práva obvineného na obhajobu.

Z relevantných častí trestného spisu vyplýva, že v postupe orgánov činných v prípravnom konaní a následne súdu, nie je možné vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a okresný, resp. krajský súd, pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s príslušnými zákonnými ustanoveniami ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom. Najvyšší súd sa nestotožnil s názorom dovolateľa, že k porušeniu zákona došlo výpoveďou jeho maloletej dcéry pred vyšetrovateľom, ktorú obvinený nepovažuje za zákonný dôkaz.

Z obsahu trestného spisu nie sú zrejmé žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že obsah výpovede maloletej osoby bol ovplyvnený alebo modifikovaný akoukoľvek ingerenciou, či už zo strany psychologičky PhDr. R. alebo niektorej inej osoby.

Preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom neobstojí.

Obvinený v časti odôvodnenia svojho dovolania sa zaoberal aj rozborom dôkaznej situácie, jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov, pričom namietal správnosť zisteného skutkového stavu, najmä na základe výpovede maloletej svedkyne v prípravnom konaní a nesprávnych záverov do konania pribratých znalcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere uzavrel, že právny názor dovolateľa nie je možné akceptovať, pretože tento predstavuje prevažne iba jeho subjektívny názor, a ako taký nemôže zakladať záver o nezákonnosti vykonania dokazovania v posudzovanej veci. V danej súvislosti je potrebné uviesť, že výpoveď maloletej svedkyne I. F. bola vykonaná v súlade so všetkými procesnými zákonnými ustanoveniami a túto je treba považovať za plne relevantnú, a to aj z hľadiska hodnotenia jej vecnej stránky.

Najvyšší súd v danej súvislosti pripomína, že v predmetnej veci bol vykonaný celý rad ďalších dôkazov (okrem usvedčujúcej výpovede maloletej, sú nimi výpovede svedkov I. F., E. P., H. P., E. P., W. E., E. F., Q. C.), pričom treba zdôrazniť, že proces dokazovania tvorí jeden komplexný celok.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. súdy hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, i v ich súhrne. V prípade, že súd vyhodnotí vykonaný dôkaz inak než podľa predstáv niektorej zo strán,

nezakladá skutočnosť, že takéto dôkazy nie sú vykonané zákonným spôsobom resp., že by bol daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Je výlučne na úvahe súdu, ktoré dôkazy vykoná a tieto následne vyhodnotí podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného I. F. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.